Parteneriatul Republicii Moldova cu Uniunea Europeană și beneficiile oferite locuitorilor de pe ambele maluri ale Nistrului

Republica Moldova și Uniunea Europeană (UE) dezvoltă și consolidează o cooperare foarte productivă și ambițioasă, pe o agenda bilaterală largă, inclusiv pe filiera gestionării dosarului transnistrean, mai ales că începând cu anul 2005 UE are statut de observator în formatul de negocieri „5+2”.

UE mereu a jucat un rol foarte important în sprijinirea procesului de reglementare, iar mesajele privind confirmarea suportului ferm pentru reglementarea conflictului transnistrean având la bază respectarea suveranității și unității teritoriale a Republicii Moldova, precum și exprimarea disponibilității de a continua promovarea măsurilor de încredere cu rezultate tangibile pentru locuitorii de pe ambele maluri sunt reafirmate constant în toate platformele de dialog, inclusiv la cea de-a 6-a reuniune a Consiliului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană din 28 octombrie 2021.

UE se implică plenar prin oferirea multiplelor programe de asistență, dezvoltare, expertiză și de bune practici care vin să fortifice eforturile Republicii Moldova în realizarea dezideratului guvernamental de reintegrare a țării.

UE în comun cu PNUD Moldova au finanţat sute de proiecte de dezvoltare durabilă cu implicarea actorilor de pe ambele maluri ale Nistrului și care sunt menite să elimine diferențele și să sporească contactele interumane, în perioada 2009-2023 fiind implementate 5 etape ale Programului ,,*Support to Confidence Building Measures*” (CBM), cu un buget total de 14,3 mln. euro și 26,208 mln. dolari SUA:

1. Faza I și II: 2009-2011, buget - 3,7 mln. euro;

2. Faza III: 2012-2014, buget - 10,6 mln. euro;

3. Faza IV: 2015-2018, buget - 11,104 mln. dol. SUA;

4. Faza V: 2019-2023, buget - 15,104 mln. dol. SUA.

Datorită acestor proiecte, care au antrenat în activități comune beneficiarii de pe ambele maluri ale Nistrului au fost soluționate problemele stringente ale comunității, dezvoltată infrastructura social-economică locală, aprofundate parteneriatele între organizațiile mediului asociativ și media, sprijinite inițiativele inovative din sfera afacerilor, create sute de locuri noi de muncă, promovate proiecte de conservare a patrimoniului cultural, perfecționate capacitățile profesioniștilor din diverse sectoare, îmbunătățite condițiile de activitate în sfera ocrotirii sănătății, stimulat dialogul în platformele tematice ce au menirea de a elimina disparitățile ș.a.m.d.

De un suport considerabil din partea UE și a statelor-membre ale acesteia au beneficiat, pe perioada pandemică și urmare a consecințelor războiului din Ucraina, autoritățile naționale de profil, spitalele și pacienții de pe ambele maluri ale Nistrului, refugiații ucraineni găzduiți pe teritoriul țării, în acest sens Republica Moldova a recepționat o multitudine de loturi de ajutoare umanitare și financiare, donații de echipamente moderne și de articole medicale, doze de vaccin anti-COVID-19 ș.a., o parte dintre acestea fiind direcționate și în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și mun.Bender.

Acordul și Agenda de Asociere Republica Moldova-UE exercită un impact major asupra procesului de sporire a atractivității malului drept pentru cel stâng, dezvoltare a unor servicii publice calitative și performante, armonizare a politicilor naționale la exigențele comunitare cu oferirea perspectivei restabilirii spațiilor naționale unice, cooptare a asistenței și expertizei tehnice din partea instituțiilor UE, obținere a unor noi piețe de desfacere în statele-membre ale UE pentru agenții economici din Republica Moldova, inclusiv din raioanele de est ale țării.

Liberalizarea regimului de vize cu UE, armonizarea legislației naționale cu cea comunitară și semnarea cererii de aderare a Republicii Moldova la UE au impulsionat substanțial documentarea locutorilor din regiunea transnistreană cu acte ale cetățeanului Republicii Moldova, în prezent 341 682 dintre aceștia au obținut cetățenia Republicii Moldova, 316 548 posedă pașapoarte ale cetățeanului Republicii Moldova și

284 664 buletine de identitate naționale.

Oferirea de către Bruxelles a instrumentelor de facilitare a comerțului cu UE a permis atragerea unui număr mai mare de agenți economici din regiune în câmpul legal al Republicii Moldova, până la 31.03.2022 erau luați la evidența Agenției Servicii Publice 2268 antreprenori (1776 – la evidență provizorie și 492 – cu înregistrare permanentă), și totodată, UE a devenit principala destinație pentru exporturile anuale de mărfuri din raioanele de est ale țării, această cotă fiind de mai bine jumătate din totalul exporturilor regionale pe parcursul ultimilor 7 ani, în 2021 aceste tranzacții au reprezentat 54,32%. La fel cea mai mare cotă din bunurile importate în regiune sunt originare din statele-membre ale UE (39,04 %).

Merită de relevat și faptul că în vederea consolidării capacităților instituționale pe dimensiunea de reintegrare a țării și în vederea sincronizării eforturilor UE-Republica Moldova la acest capitol, începând cu luna februarie 2016, a fost instituită poziția de Consilier de Nivel Înalt al UE pentru promovarea măsurilor de consolidare a încrederii, care acordă asistență tehnică și consiliere Vicepremierului și Biroului politici de reintegrare, iar această funcție a revenit ambasadorilor Josef Buzalka (februarie 2016-februarie 2018) și Kálmán Mizsei (august 2019-prezent).

Aducem cordiale mulțumiri UE pentru implicarea permanentă și fermă în sprijinirea procesului de reglementare, contribuția dinamică la crearea premiselor pentru reintegrarea țării, implementarea proiectelor de dezvoltare și de apropiere a ambelor maluri, suportul multiaspectual oferit Republicii Moldova în vederea gestionării diverselor situații de criză și completării pe întreg teritoriul țării a reformelor structurale asumate de autoritățile naționale competente.

